

УДК 009**І. О. Расторгуєва***магістр**Національний університет харчових технологій***В. В. Цирульнікова***кандидат технічних наук, доцент**Національний університет харчових технологій***О. М. Тищенко***старший викладач**Національний університет харчових технологій*

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ЗРОСТАННЯ ПОПУЛЯРНІСТІ ЕКСТРЕМАЛЬНОГО І ПРИГОДНИЦЬКОГО ТУРИЗМУ

Екстремальний і пригодницький туризм набуває неабиякої популярності в світі, привертаючи все більшу кількість мандрівників. Екстремальні види спорту розширюють свій список, на сьогодні налічує кілька десятків, і цей перелік постійно поповнюється [1].

У цілому, екстремальний туризм можна охарактеризувати як подорожі в важкодоступні, віддалені місця (гори, печери, джунглі, пустелі і ін.) та заняття видами спорту, які пов'язані з труднощами для людського організму і небезпекою. На сьогодні з'являється все більша кількість людей, охочих опинитися в екстремальних природних умовах, займатися під час відпочинку небезпечними для життя видами спорту, відвідувати місця природних і техногенних катастроф і т.д.

Популярність екстремального спорту і екстремального туризму можна розглядати з філософської, психологічної, фізіологічної та інших сторін. Екстремальний туризм дає можливість сучасному міському жителю, який проводить більшу частину свого життя в офісі з заздалегідь розпланованим на довгі часи вперед одноманітним графіком життя, позбутися від повсякденної буденної рутини. Пригода уособлює фантазії про зустріч з усім новим і незвичним, в це слово вже «закладено» вихід за рамки рутини. На відміну від інших видів туризму, пригодницький несумісний з роллю глядача, мандрівник в буквальному сенсі своїми руками може обмацати хоча б невелику частину Землі

Пригодницький і екстремальний туризм допомагає додати «гострих» відчуттів в повсякденне, прісне життя місцевого жителя.

Популярність екстремального туризму можна пояснити і з точки зору адреналінової теорії. У момент загрози у людини відбувається стресова мобілізація всіх сил організму. У невеликих дозах стрес може бути приємний, так як дозволяє відчувати збуджуючі і ейфорійні ефекти припливу адреналіну.

Екстремальні подорожі сприяють також освоєнню нових соціальних ролей - (Я - мандрівник, мандрівник, екстремал), що, в свою чергу, допомагає зробити особистість людини більш стійкою.

Екстремальні та пригодницькі подорожі дозволяють глибоко і гостро відчувати реальність власного існування. Віртуальні пригоди за комп'ютерним екраном пробуджують прагнення випробувати щось подібне у своєму житті. Схильність до

© Расторгуєва І. О., Цирульнікова В. В., Тищенко О. М., 2018

авантюри, підштовхує людину до екстремальних випробувань не в комп'ютерній грі, а у власному житті, опинившись в нетипових, екстремальних ситуаціях.

У психології існує безліч теорій, що пояснюють захоплення екстремальними видами спорту, в тому числі як спробу подолання власних страхів, комплексів, дитячих травм. На думку французького психотерапевта Міхаеля Балінта (Michael Balint), бажання ризикувати є індивідуальною реакцією на травматичний досвід народження - своєрідною захисною стратегією, суть якої в тому, щоб «випереджати і дражнити небезпеку, тим самим парадоксальним чином страхуючи себе від них» [2].

Австро-американський психоаналітик Хайнц Кохут (Heinz Kohut) пропонує інше пояснення: будучи вигнаний з затишку материнського ложа, майбутній екстремал розвиває у себе гіпертрофоване его, яке дозволяє йому подолати відчуття власного безсилля і покинутості [2].

Психоаналітик Дженіфер Хант (Jennifer C. Hunt), яка досліджувала мотивації глибоководних дайверів, також вважає, що заняття екстремальним спортом є компенсацією почуття слабкості і незахищеності в дитинстві. Хант встановила, що фізичні покарання, вербальні образи, насильство в дитинстві формують в дорослому віці прагнення до ризикованої поведінки [3].

Інтерес до пригодницького і екстремального туризму полягає в можливості стикнутися зі світом природи, хоча б на час подорожі повернутися до витоків свого існування. Спілкування з природними стихіями, зустріч з справжнім, а не «телевізійним» світом тварин і рослин нехай і ненадовго, втамовує голод спілкування з природою..

Отже, у кожної людини, що відправляється в екстремальну подорож, існують свої особисті причини і цілі. Для одних це може бути одиничною спробою випробувати себе, для інших стає способом життя. Однак будь-який екстремальний турист переконаний в тому, що кожна нова подорож розкриває такі горизонти, заради яких варто піддавати своє життя небезпеці.

Оскільки екстремальний туризм є досить новим напрямком в туристичному бізнесі, з часом різноманітність туристичних пропозицій буде збільшуватися і на ринку з'являться ще більш незвичайні екстремальні тури, щоб задовольнити потреби будь-якого клієнта незалежно від його внутрішніх мотивацій.

Список бібліографічних посилань (References)

1. Богатирьова Є. Пригодницький туризм. *Туризм і відпочинок*. 2006. №8. С.23–25.
2. Малигіна В. Екстрим: що ховається за тягою до ризику. *PSYCHOLOGIES*. 2006. №6. С.18–20.
3. http://donalp.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=21.

Одержано 31.05.2018